

Vrhu tega so bile že pred vojsko drage, kaj pa šele danes! Uporabljati bomo morali torej za ukuhavanje sadja, zlasti pa za sadne sokove v večji meri tudi navadne steklenice. Kako bomo pa te neprodušne zaprli?

To dosežemo edino na ta način, da jih pred sterilizacijo trdno zamašimo z navadnimi plutovimi zamaški, ki jih prej namakamo več ur v mrzli vodi, in potem ne več kakor 10 minut v krogu. Da med sterilizacijo zračni pritisk zamaškov ne izpade, jih moramo z motorom ali z žico pritrditi, preden dene-mo steklenice sterilizirati. Takoj po sterilizaciji, ko so steklenice še vroče, zamaške gladko odrežemo do vratu in jih skrbno zabijemo s pečalnim voskom ali še bolje s parafinom.

Tako prirejeni zamaški so popolnoma neprodušni in je vsaka na ta način zaprta sadna konzerva prav tako varna pred pokvarjenjem, kakor v poprej omenjenih modernih steklenicah.

V novešem času so začeli priporočati zamaške iz bombaža (bato), ki sicer ne zapro neprodušne, a delujejo kot nekako cedilo (filter) za zrak. Bombažasti zamaški namreč prepuščajo zrak, a ta se precedi, ko gre skozi zamašek in glivični trosi ostanejo med bato. Kakor kažejo že mnogoletna izkušnja po laboratorijih, je bombažasti zamašek precej zanesljiv, toda kljub temu ni da bi ga splošno mogli priporočati, ker je treba vendarle gotove spretnosti in vaje, ako ga hočemo uspešno rabiti. Vrhu tega je bombaž danes tako drag, da ga nikakor ne kaže uporabljati v ta namen.

Končno moramo omeniti pri tej priliki še en način konzerviranja, ki je jako enostaven in prilichen, ter se uporablja tintam po nekaterih večjih gospodinjstvih, kjer ukuhajo vsako leto velike množine sadja. To je konzerviranje s pomočjo kemičnih ohranujočih sredstev. Ako namreč pridenemo sadni konservi tvarino, ki trajno ovira razvoj glivic, ali jih pa celo uniči, je umevno, da zadobi izdelek neko več ali manj zanesljivo trpežnost brez ozira na sladkor, sterilizacijo in vpliv zunanjega zraka. Žalibog, da tega načina kljub vsej pripravnosti in priličnosti ne moremo priporočati, ker so izvečine vse snovi, ki pridejo tukaj v poštev, hudi strupi, ki ne uničijo samo glivic v sadju, ampak utegnejo tudi v majhnih množinah oskodbati človeško zdravje. Naravnost nevarne so pa te snovi v rokah neizkušene gospodinjice, ki ne pozna njih učinka in se pri uporabi prav lahko zmoti glede množine.

Po profesorju dr. Buckenacku so posebno nevarne in pod nobenim pogojem dovoljene sledeče snovi: borova kislina (Borsäure), Formalin (Formaldehyd), vodikov superoxyd, salicilna kislina, kresotilna kislina in fluorova kislina (Fluösäure).

Brez nevarnosti in škode pa smemo uporabljati za konzerviranje sadja mravljinčjo in še bolj nedolžno benzo-kislino. Seveda sta tudi te dve snovi strupeni in je treba istotako gotove previdnosti. Vendar pa v taki množini, ki zadostuje za konzerviranje, še niso za človeško zdravje prav nič nevarni.

Mravljinčja kislina se dobi v lekarnah kakor 25% vodena raztopina. Na 1 kg sadnega soka (ali pa sadja) smemo vzeti največ 10 gramov te raztopine.

Benzo-kislino prodajajo v lekarnah kot benzoekislil natrij. Tega smemo vzeti na 1 kg soka ali sadne mezege k večjemu poldrug gram. Zadostuje pa že 1 gram, da se konzerva dobro drži.

Povedali smo že, da sta tudi te dve sredstvi škodljivi, ako bi ju užili v količkah večji množini. A tako razredčeni, kakor zgoraj omenjeno, pa ne škodujeta, ker tvorita v človeškem telesu nedolžno spojino, ki jo telo izloči z vodo.

Vsekako pa moramo povdarjati še enkrat, da so tudi te snovi le pripomoček v sili in ne smejo nikdar izpodrinuti na vse strani preizkušenih in priznanih naravnih ohranujočih sredstev.

-c-

Italijansko bojišče.

Na soški fronti se je dne 4. avgusta pričela 6. italijanska ofenziva. Lahki napadajo z veliko silo naše postojanke na Doberdobo, pri Gorici, in pri Tolminu. Naši krepko drže svoje stare postojanke. Samo pri goriskem območju smo svoje čete umaknili z zahodnega na levi breg Soče, da se tako naše tamošnje čete obvarujejo pred prevelikimi izpuhki. Italijanska artilerija že več dni srdito obstreljuje mesto Gorico. Dne 5. avgusta so italijanske granate porušile bolnišnico usmiljenih bratov. Pri tem je bilo ubitih večje število oseb. Lahki niso prizanašali niti ubogim ranjencem in osebami, ki jim strežejo. Raz bolnišnice je plapolala zastava Rdečega križa, a Lahki so jo kljub temu obstreljevali.

Na Koroskem so se v zadnjem tednu vršili manjši boji pri gorski skupini Plöcken.

S Tirolskega se poroča o bojih, ki se vrše pri obmejni trdnjavi Paneveggio (južnovzhodno od Bolcana). Kakih posebnih dogodkov na tirolskem bojišču ni bilo.

Naši so se v preteklem tednu izkazali tudi na morju in v zraku. V severni Adriji je prišel v naše roke skoro nepoškodovan italijanski podmorski čoln „Giacinto Pullino.“ Dne 2. avgusta so naše tor-

pedovke obstreljevale mesto Molfetti ob vzhodni italijanski obali. Na povratku so trčile na oddelek laškega bojnega brodovja. Po uspešnem našem obstreljevanju so se laške ladje umaknile. V Sredozemskem morju je naš podmorski čoln potopil italijanski parnik „Letombo.“ Pri Visu je dne 5. t. m. zgorel in padel v morje velik italijanski zrakoplov. Pri Draču v Albaniji pa so naši letalci dne 2. avgusta sestrelili sovražno letalo, Lahki z bombami z zrakoplovov skoro dan za dnevom napadajo Trst in druge važne kraje v Primorju.

Šesta soška bitka.

Ob Soči se je razvila nova, zelo srdita bitka, katero lahko imenujemo šesto italijansko ofenzivo ob Soči. Dne 4. avgusta so se na italijanskem delu Doberdobske planote razvili besni boji. Sovražno topništvo je od 4. avgusta naprej streljalo več dni zaporedoma z največjo ljutostjo po cele ure nepretrgoma na višinski greben Brdo-Tržič. Dne 4. avgusta, po 10. uri dopoldne, so se pričeli infanterijski napadi na naše postojanke vzhodno od Tržiča. Tekom popoldneva se je Italijanom sicer posrečilo, da so vdrli na več točkah v naše postojanke, a po našem protinapadu so bili s pomočjo naše dobrodelujoče artilerije vrženi zopet nazaj. Ob 7. uri zvečer so bile izgubljene postojanke zopet v naši posesti. Italijanskega napada se je udeležilo 7 polkov. Dne 5. avgusta so vražni napadi na Doberdobsko planoto niso bili več tako srditi. Sovražnik je imel prehode žrtve, in ni več napadal s tako smelostjo, kot prvi dan. Dne 6. avgusta je laška artilerija začela zopet izredno srdito obstreljevati celo našo fronto od Tolmina do morja. Ob 4. uri popoldne so Lahki pričeli z infanterijskimi napadi pri gori Sabotin, pri Pevmi in Sv. Michaelu. Srdita borba je trajala celo noč. V protinapadih smo se polastili zopet vseh razstreljenih, od Italijanov zasedenih prednjih jarkov. Borba se je v ponedeljek, dne 7. avgusta, na celi soški fronti nadaljevala z isto srditostjo kot prejšnje dni. Razun pri Gorici smo na celi črti obdržali vse svoje stare postojanke. Bitka se nadaljuje.

Borba za Gorico.

Lah porušil bolnišnico usmiljenih bratov.

Že dne 4. avgusta se je Lah spravljal s svojimi topovi na gorisko območje, ki se imenuje tudi „ključ do Gorice.“ A najhujši ogenj je sipala italijanska artilerija na Gorico v soboto, dne 5. avgusta. Obstreljevanje se je pričelo ob 4. uri popoldne in je trajalo do 8. ure zvečer. Granate so na zasebnih poslopih novič napravile veliko škodo. Tudi več prebivalcev je bilo deloma od granat, deloma pod razvalinami zadetih hiš ubitih. Žrtve so izključno žene in otroci.

Tudi bolnišnica usmiljenih bratov, ki služi od začetka vojske kot vojaška bolnišnica in je kot taka zamašena z zastavami in znaki Rdečega križa, je bila večkrat zadeta. Eno bolniško poslopje je popolnoma porušeno. Veliko ranjencev je bilo pri tem ubitih. Tudi prijor usmiljenih bratov o. Longin Horak, rodom Čeh, je bil težko ranjen, subprijor o. Vid Križkava pa ubit. Bolnišnica usmiljenih bratov je za semeniščem in mestno bolnišnico tretja bolnišnica v Gorici, ki so jo Italijani obstreljevali in porušili. Dunajski list „Reichspost“ poroča, da je bilo poleg prijorja še ranjenih tudi več usmiljenih bratov, več strežnikov je kmalu nato umrlo junaške smrti v izvrševanju ljubezni do bližnjega.

Tudi dne 6. avgusta se je obstreljevanje Gorice nadaljevalo. V ponedeljek, dne 7. avgusta, pa so bili boji za gorisko območje posebno hudi. Laška artilerija je z zatvornim ognjem naše postojanke na zahodnem bregu Soče pri Gorici tako obsipavala z granatami in šrapneli, da ni bilo mogoče več zdržati. Poleg tega pa so se divji napadi italijanske infanterije neprestano ponavljali s tako srditostjo, da so se naši morali umakniti z zahodnega na vzhodni breg Soče, da se vrlo posadko goriskega območja obvaruje prevelikih izgub. Mesto Gorica leži sedaj 800 do 1000 m za krbitom naše nove, že poprej pripravljene in dobro utrjene postojanke. Naši vrli brambovci ob Soči bodo skrbeli, da tudi v bodoče noben Italijan ne bo stopil v Gorico, ki je sedaj po italijanski artileriji spremenjena v eno veliko razvalino.

Velike italijanske izgube.

Ob goriskem območju, kakor tudi na drugih delih soške fronte je imel sovražnik od 5. do 8. avgusta velike izgube. Samo pri Gorici so naši vjeli do tega dne okrog 3000 Lahov, med temi 72 čustnikov. Ker so laški poveljniki gonili kljub hudemu našemu ognju vedno nove čete v borbo in se niso ozirali na ogromne izgube glede mrtvih in ranjenih, pokriva sedaj bojišče ob Soči na stotine mrtvih Lahov. Po Soči plavajo celi kupi mrtvih Lahov v morje.

Kako smo na Lahe prožili mine.

Slovenski fantje na južnem Tirolskem nam pišejo:

Bilo je meseca julija. Sedeli smo v strelskem jarku. Naenkrat nam pride nekaj na misel. Vedeti

smo, da so polentarji ob jutranjih urah zelo živahni in da jih je na nekem mestu večje število skupaj. Tedaj pa smo stopili k našemu staremu delu. Začeli smo pozdravljati laškega izdajalca z minami. Ko pa smo sprožili prvi strel, se je po krakem molku razlegala razstrelba mine. Velik oblak črnega dima se je vil po zraku. Kmalu se je slišalo stokanje polentarjev: „Ajuto! Ajuto!“ (t. j.: pomagajte!) Vse polno razkosanih mrličev je ležalo okoli luknje, katero je napravila razstrelba mine.

Takih dogodkov bi se lahko dosti omenil, dosti činov, katere opravljamo Slovenci v strelskih jarkih proti Italijanom. To znamo mi in znate vi v domovini, da slovenska kri ne bo nikdar izžepana in če se postavijo celo sovražniki peklenške sile proti nas!! Res se trudi naš zahrbtni sovražnik, da bi nas potlačil nazaj, pa dokler bomo stali na straži štajerski in kranjski slovenski fantje, se bo vedno s krvavo bučo vrnil, kakor se je že mnogokrat.

Pozdravljamo naše starše, prijatelje, znance in čitatelje „Slovenskega Gospodarja.“ Na veselo svidenje! Franc Lubaj iz Ptuja, Peter Kristovič iz Ptuja, Franc Potnik iz Konjic in Ivan Narat iz Črne gore pri Ptuju.

60.000 Italijanov na francosko bojišče.

Italijanski listi poročajo, da se je na zadnjem vojnem posvetovanju četverosporazumovih držav v Parizu sklenilo, da se tudi Italija dejanski udeleži bojev na francoskem bojišču. Za sedaj odpošlje Italija 60.000 mož na francosko bojišče.

Italijani iz Afrike pregnani.

Pred balkansko vojsko so si Italijani z ogromnimi žrtvami na denarju in krvi zavojevali Tripolitanijo. V sedanji vojski so jo korak za korakom izgubili in te dni se javlja, da so jo morali popolnoma zapustiti. Domači rodovi so porabili priliko svetovne vojske, se s pomočjo Turčije oborožili in nagnali Italijane iz svoje domovine.

Rusko bojišče.

Na naši ruski fronti smo dobili dva nova vilojna poveljnika. Južno od Tarnopola do rumunske meje je vrhovno poveljstvo naših čet poverjeno prestolonasledniku Karl Franc Jožefu, od Tarnopola proti severu pa poveljuje zavezniškim četam maršal Hindenburg. Takoj, ko je prevzel poveljstvo naših čet v Karpatih naš bodoči cesar, je vrle avstrijske bojovnike prešinilo novo navdušenje, katerega posledice so se takoj pokazale. Ruse, kateri so že bili nekako na potu na Ogrsko, podijo naši zopet nazaj proti severu. Edino na fronti vzhodno od Stanislava smo se morali zaradi ruske premoči pomakniti nekoliko proti zahodu.

Hudo pritiskajo Rusi na desno krilo Hindenburgove armade med Tarnopolom in mestom Brodi. Na tem prostoru bi Rusi radi predrli našo fronto in prodirali proti Lvovu. Ruski naval pa so naši ustavili. Istotako hudi boji se vrše ob Stohodu v Voliniji.

Prestolonaslednik Karl Franc Jožef poveljnik v Galiciji in Bukovini.

Prvi vspehi.

Dne 2. avgusta se je z Dunaja uradno razglasilo, da je maršal Hindenburg prevzel vrhovno vodstvo na ruski fronti. Dne 4. avgusta se je to poročilo izpolnilo tako, da Hindenburg poveljuje fronti zavezniških armad severno od Tarnopola do Rige, naši fronti južno od Tarnopola do rumunske meje pa prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Sprememba v vrhovnem poveljstvu se je zgodila rajši tega, da je vojno vodstvo odslej bolj skupno, kakor je bilo dosedaj.

Pri armadni skupini nadvojvode Karl Franc Jožefa so se takoj prve dni, ko je prevzel vrhovno vodstvo, pokazali lepi vspehi. Dočim so Rusi pred 1. avgustom vedno bolj silili čez Karpate na Ogrsko, so Avstrijci pod poveljstvom našega bodočega cesarja že prve dni meseca avgusta v prostoru med bukovinsko reko Moldavo in prelazom Jablonica v Galiciji začeli prodirati proti severu. Naši potiskajo posebne v prostoru pri Jablonici in Tatarovu (južno od Kolomeje) Ruse pred seboj. Zahodno od Kolomeje, t. j. v prostoru pri Delatynu, stoji general Köves, naš bivši poveljnik v Črnigori in Albaniji. Njegove čete imajo odbijati izredno srdite ruske napade. Z veliko silo se je navalila ruska armada dne 7. avgusta na del naše fronte južno od Dnjestra pri kraju Tlumač. Sovražniku se je posrečilo vpogniti našo fronto samo za 3 km dalje proti Stanislavu.

Naši poveljniki na ruski fronti.

Na fronti nadvojvode Karl Franc Jožefa, torej od Tarnopola do rumunske meje poveljujejo: od Tarnopola do Dnjestra grof Bothmer, od Dnjestra do Karpat generalni polkovnik Köves; kdo je poveljnik čet ob Karpatih, še ni razglašeno.

Na fronti maršala Hindenburga, v kolikor pride ta fronta za naše čete v poštev, poveljujejo od juha proti severu, od Tarnopola proti severu, generalni polkovnik Böhm-Ermolli, potem generalni polkovnik Terstjanski, na to general Fath in še severneje bavarski princ Leopold.

Rusi bi pred Lvovom radi predrli našo fronto.

Po padcu mesta Brodi so se Rusi navadili z veliko premočjo na našo fronto ob močvirnatem ozemlju gornjega toka reke Seret. Sovražni sunek na tej črti je naperjen v prvi vrsti proti Lvovu. Tukaj bi Rusi radi predrli našo fronto. V prostor med mestoma Brodi in Tarnopol so vrgli ogromne množine svojih rezerv. Posrečilo se jim je, da so dne 5. avgusta prekorčili reko Seret in so zasedli zahodne brežine reke. Rusi si skušajo od tam priboriti pot na krvava bojišča avgustovih dni leta 1914 pri Gologorih, Pomoržanih in Przemislanih. Tukaj poveljuje našim četam generalni polkovnik Böhm-Ermolli, kojega generalštabni šef je dr. Bardolf.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje ofenziva angleško-francoskih čet, ne da bi prišlo do odločilnih uspehov. Pozorišče najhujših bojev je ob obeh bregovih reke Somme. Angleško-francoske čete so v sedanji pettedenski ofenzivi pridobile 94 kvadr. km ozemlja. Tudi na ozemlju reke Moze se bijejo sedaj skrajno hudi boji. Zelo krvavi so infanterijski boji za verdunsko predutrdbo Thiaumont. V borbi za Verdun, ki že traja pet mesecev, še vedno ni prišlo do odločitve. Italijani pošljejo baje 60.000 mož Verdunu na pomoč. Tudi Portugalska, kateri sta Anglija in Francija dovolili večje posojilo, odpošlje dva diviziji pred Verdun. Del teh čet se že nahaja na potu. Angleži so poslali na francosko bojišče veliko novih čet, iz česar se sklepa, da se bo angleško-francoska ofenziva nadaljevala.

Boji ob Sommi strašni.

Očividno opisuje boje ob reki Sommi sledeče: Boji ob reki Sommi so ena sama najgrozovitejša bitka v tej svetovni vojski. Angležem se je posrečilo prodreti blizu do mesta Peronne. Peronne je v planu. Uničena je krasna stolna cerkev iz 16. stoletja, porušena lepa, zgodovinsko važna mestna hiša, in uničen je dragoceni mestni muzej. Peronne je ena sama razvalina, kajti niti eden meter zidovja ni ostal nepoškodovan.

General Joffre o koncu vojske.

Pariški listi priobčujejo sledeči pogovor francoskega armadnega vrhovnega poveljnika generala Joffrea z ameriškimi časnikarji glede vojnega položaja in o končni zmagi: Naši sovražniki so že vpošklicali zadnje svoje rezerve, katerih ne morejo več pošiljati sedaj tako kakor poprej od kraja v kraj. Ni moja naloga presojati, kako dolgo še bo trajala vojska, mogoče še tedne, mogoče pa tudi zelo kratko časa. Bržčas bo pa konec vojske tedaj, ko bodo naši sovražniki popolnoma izčrpani, kar se bo brez dvoma zgodilo. Sovražnik ve ravno tako dobro kot mi, da je dosegla vojska svoj vrhunec. Petmesečni francoski odpor pred Verdunom je izjalovil nemški náčrt. Mi imamo sedaj 122 divizij na bojišču.

Turška bojišča.

Na vseh turških bojiščih, izvzemši Mezopotamijo, je prišlo zadnje dni do večjih dogodkov.

Na kavkaškem bojišču je prodrlo rusko desno krilo 14 km zahodno od kraja Gümüştrane, središče pa 22 km zahodno od mesta Erzingian. Levo rusko krilo je pa zasedlo črto Palu-Bitlis. Na tej črti je dosegla ofenziva turških čet nekaj uspehov in ustavila rusko prodiranje.

Na egiptovskem bojišču je prišlo dne 3. avgusta pri kraju Romani vzhodno od mesta Port-Said ob Sueškem prekopu do večjega spopada med turškimi in angleškimi četami. Tozadevna poročila si zelo nasprotujejo. Turško uradno poročilo pravi, da je bil sunek turških čet proti angleškim postojankam uspešen, dočim zatrjuje angleško uradno poročilo, da je bil naval turških čet, broječih 14.000 mož, popolnoma odbit ter da je bilo v tem boju vjetih 400 do 500 Turkov.

Rumunija.

Rumunija je uganka.

Rumunija je kakor je bila Italija v prvem vojnem letu. Kakor hitro se nam na bojiščih nekotiko slabo godi, že se prikaže njen škodoželjni obraz na

obzorju in se sliši njeno rožljanje z orožjem. Tako je bilo tudi pretekle tedne zaradi dogodkov v Galiciji. Četudi se trenutno ni bači Rumunije, vendar ji pa ne smemo nikdar za 14 dni naprej zaupati. V sedanji vojski smo se pač dodobra naučili, da Rumunija proti nam ni popolnoma zanesljiva.

Zbiranje rumunskih čet.

Kralj je odpovedal velike manevre, ki bi se naj začeli dne 14. avgusta, ker se je splošno smatralo, da niso nič drugega, kakor prikrita mobilizacija. Toda mesto odpovedanih manevrov so odredena zdaj splošna zbiranja rumunskih čet na dan 20. avg.

Vesti o rusko-rumunski pogodbi.

Bolgarske vesti hočejo vedeti, da je bila med Rusijo in Rumunijo sklenjena pogodba, v kateri se je Rumunija zavezala se udeležiti vojne pod naslednjimi pogoji: 1. Rusi morajo izvojevati proti Hindenburgu vidne uspehe, 2. vreči morajo Avstrijce in Nemce iz Galicije v Karpate, 3. poslati morajo Rumunom pomožno armado 200.000 mož in 4. izdatno podpirati Rumunijo z municijo in z denarjem. To poročilo se v Bukarešti zanikuje. Zdi se, da kakoršnekoli odločitve rumunske vlade sploh ni pričakovati pred začetkom septembra. Rumunska vlada objavlja v poluradnem „Victorulu“ članek, ki znova svari pred raznimi vznemirjajočimi poročili ter obsoja liste, ki jih razširjajo. Ta poluradni članek pa se na drugi strani spretno izogiba vsaki jasni besedi o dejanskem stanju političnega položaja.

Rumunija prodaja naše in nemško blago na Rusko?

Budimpeštanski listi objavljajo prav čudno poročilo iz Rumunije. To poročilo pravi namreč, da prodajajo Rumuni industrijalno blago, ki prihaja v „Mercurjevih“ vlakih iz Nemčije, oziroma iz Avstrije, na Rumunsko — Rusom. Ako je to res, potem gre tu za vsega obsojanja vredno zlorabo zaupanja, in potem je sumiti, da so Rumuni sklenili trgovsko pogodbo z Nemčijo in Avstrijo ne le, da sami dobivajo naše blago, temveč da nas napravijo za dobavitelje naših sovražnikov! Poroča se, da je nemška nakovalna komisija v Bukarešti proti tej zlorabi že protestirala in da so rumunske oblasti obljubile strogo nadzirati izvoz v Rusijo.

Rumunija zadržuje naše vagon?

List „Corriere della Sera“ poroča preko Pariza: Avstrijski poslanik v Bukarešti je zahteval od rumunske vlade, da vrne onih 1100 železniških vagonov, ki so služili v času ruske invazije za transport bukovinskih beguncev. Rumunska vlada je to zahtevo odklonila in si vse vagon pridržala. Zelo prijazno.

Prizave za zimo.

Kakor se poroča iz Dunaja, je vojno ministrstvo razpisalo dobavo različnih za zimo potrebnih vojaških predmetov. To se pravi, da ni veliko upanja na mir in da moramo biti na vse pripravljene.

Grčija.

Nejasnost na Grškem.

Ker vsa poročila iz Grčije prihajajo po četverospornih brzojavnih žicah, za to ni čudo, ako vsa poročila pravijo, da raste priljubljenost četverospornostima in s tem tudi Venizelosova. Nam se pa zdi vendar čudno, da bi se ljudstvo, ki je moralo stati dve leti v vojski, že sedaj čez par let zopet navduševalo za vojsko.

Samostojnost na Poljskem.

Zasedena Poljska bo dobila v najkrajšem času važne politične pravice, pravijo, da dne 18. avgusta. Poljsko ljudstvo z veselo nestrpnostjo pričakuje novih dogodkov. Kakor javlja „Ziemia Lubelska“, dobijo vsa mesta in vsi trgi v zasedeni Poljski samostojno občinsko upravo.

Portugalska in vojska.

Portugalsko ljudstvo je nevoljno, da se Portugalska udeleži vojske, tembolj pa so zadovoljni svobodomiselnimi voditelji portugalske vlade. Takoj v začetku vojske so ti politiki začeli naročati v ogromnem številu vojno gradivo, pri čemur so imeli svoje velike koristi. Portugalsko ljudstvo more prelivati svojo kri, vladni možje pa si polnijo svoje žepce.

Uporni župan.

List „Kölnische Zeitung“ poroča: Bruseljski

župan se odločno brani, da bi plačal globo 1.250.000 frankov, katero je mestu naložil nemški pravni svet general pl. Bissingen radi izgrediv povodem belgijskega narodnega praznika.

Naše žrtve za domovino.

V bolnišnici v Tullnu na Nižje-Avstrijskem je umrl 22letni posestniški sin Janez Pliberšek, doma iz Morja pri Framu. Na bojišču je bil ranjen in si je še nakopal bolezen, ki ga je uničila. Rajni je bil zvest Marijin družbenik, izborni pevec in je rad sodeloval pri društvenih prireditvah. — Na laškem bojišču je bil težko ranjen Franc Grofič, oženjen posestnik pri Mariji Snežni. Granata mu je zdrobila obe nogi, kateri so revežu morali v bolnišnici odrezati. Operacije ni prestal. Radi prehudih bolečin in prevelike izgube krvi je izdihnil. Rajni junak je bil rodom iz Selnice ob Muri. — Še le sedaj je prišla žalostna novica, da je dal svoje življenje za domovino Janez Dvoršak, posestnik v Zagajskem vrhu, župnija Sv. Benedikt v Slov. gor. Padel je že dne 29. oktobra lanskega leta. Bil je daleč naokoli znan zidar in dober delavec. Zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok. — Na italijanskem bojišču je padel dne 12. julija mladenič Matija Geček, star 20 let, doma na Ščavnici pri Sv. Benediktu v Slov. gor. — Dne 9. t. m. je minulo že leto, odkar sta padla v cvetu mladosti junaške smrti na severnem bojišču slovenska junaka Jožef Olorappec iz Frankovec in Matija Sterman iz Huma pri Ormožu. Bila sta vzorna narodnjaka. — Na tirolski fronti je dne 2. t. m. junaške smrti za domovino padel spoštovani Konrad Majcen, posestnik v Jastrebecih pri Ormožu. Bil je pridlen mož svoje žene in med ljudstvom posebno priljubljen. Bojev se je udeležil v Galiciji po dvakrat in proti Italijanom, kjer je tudi našel junaški grob. — Še le sedaj smo izvedeli, da je že dne 1. aprila 1915 umrl na zaobljenih ranah Alojzij Ditrih, posestnik na Kamenščaku, župnija Sv. Peter pri Mariboru. Bil je ljubeznjiv, miren in povsod priljubljen, zato pa tudi od vseh obžalovan. — Padel je dne 30. junija v Val d'Asa na Tirolskem, zadet od sovražne granate, vrl posestnik in skrben oče Franc Gračner po domače Tranček, v Brdem št. 1 pri Planini. Zapustil je vdovo z 6 nepreskrbljenimi otroci. — Tudi iz sladkogorske župnije je že zahtevala domovina mnogo žrtev. Med njima sta tudi Melod Orač in Matevž Medved, oba v najlepših letih. Orač je bil zadet s šrapnelom, da je bil kmalu mrtev in ni imel prestati nobenih bolečin. Medved pa, kakor poroča njegov prijatelj Karol Juteršnik, je pri kopanju predaleč odplaval in ni ga bilo več.

Nesmrtna slava slovenskim junakom!

Tedenske novice.

Po smrti odlikovan. Cesar je podelil t. g. Jožefu Fabjanu, župniku pri Sv. Luciji, ki ga je usmrtila laška granata, vitezki križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca.

Zlato mašo je v Soboti med ogrskimi Slovenci obhajal dne 6. avgusta bivši martjanski plebanoš č. g. Jožef Bagari.

Duhovniške vesti. Č. g. vojni kurat Marko Krajnc je obolel. Na njegovo mesto je k 87. pešpolku vpošklican č. g. Anton Peršuh, prej kaplan v Dolu.

Nov grško-rumunski pravoslavni metropolit na Ogrskem. Za metropolita grško-rumunske pravoslavne cerkve na Ogrskem je bil izvoljen vladni kandidat državni poslanec Bazilij Mangra. Novo izvoljeni metropolit, ki je zaupna oseba grofa Tisze, si je v zadnjih letih na vladino željo prizadeval, da bi med rumunskim ljudstvom uveljavil madžarske narodno-politične težnje, kar pa se mu ni posrečilo.

Očividno varstvo Marijino nad našimi junaki. Bivši voditelj Marijine družbe in Mladeniške Zveze pri Sv. Križu nad Mariborom, Ljudevit Nudl, piše svojemu župniku iz tirolskega bojišča: Naznačim vam, da sem bil dne 26. junija v hudem artilerijskem boju. Popoldne ob enih nas je sovražnik zapazil, začel je sipati granate in šrapnele na nas, da je bila groza. Mene je zadela krogla od šrapnela ravno na prsa, ali glejte res čudo! Na prsih nosim že od začetka svojega življenja Marijino svetinjo, krogla mi je predrila bluzo, dalje pa me ni poškodovala celo nič. Zahvaliti se pač imam edino preblaženi Devici, da me je doslej tako zvesto varovala. Drugi zanimiv dogodek se mi je pripetil par dni pozneje. V noči na 29. junija se vlečem v svojo borno in mrzlo hišico, šotorček, seveda kar oblečen, kakor je tukaj že navada. Ponoči med spanjem prireči puškina krogla, predere šotor in mojo odejo ter se zarije v borovje, iz katerega imamo narejene naše postelje. Zopet mi ni bila odločena smrt, ostal sem nepoškodovan. Očividno čuje mogočna materina roka Marijina nad našimi junaki! Koncem meseca julija je bil vrl mladenič za svoje neustrašeno vedenje pred sovražnikom odlikovan z bronasto kolajno hrabrosti. Veseli-